

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

coaliția 2009

coaliția civică
pentru alegeri libere și corecte

Rezultatele preliminare ale numărării în paralel a voturilor

**Misiunea de Observare Promo-LEX
a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018
turul doi al scrutinului**

Publicat la 4 iunie 2018

Chișinău 2018

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX, cu condiția indicării sursei de informație.

Misiunea de Observare a Alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018 este finanțată de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Opiniile exprimate în rapoartele publice ale Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

1. Prezentarea ultimelor constatări din ziua alegerilor locale noi din 3 iunie 2018

Cerința normativă necesară a fi respectată	DA	NU
A fost întocmit inițial formularul special de numărare a rezultatelor votării?	279 91,18%	27 8,82%
Sigiliile de pe urnele de vot erau intacte înainte de deschiderea acestora pentru numărare?	306 100%	0 0
Doar un membru al BESV a prezentat buletinele de vot tuturor participanților la procesul de numărare?	234 76,47%	72 23,53%
Au fost sigilate cutiile/pachetele cu buletinele de vot expediate în adresa circumscripțiilor electorale?	306 100%	0 0
Poliția este prezentă pentru a asigura paza în timpul transportării buletinelor de vot la circumscripția electorală?	306 100%	0 0
Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai secției de votare?	1 0,33%	305 99,67%

2. Corectitudinea întocmirii proceselor-verbale privind rezultatele numărării voturilor, în baza raportării preliminare

În cadrul efortului de monitorizare a turului doi al alegerilor locale noi din 3 iunie 2018, MO Promo-LEX a analizat corectitudinea completării tuturor celor 306 procese-verbale privind rezultatele numărării voturilor, în baza raportării prin SMS.

Conform constatărilor, din 306 de procese, 6 au fost completate cu erori, depistate în baza formulelor de verificare.

Tabel 1. Tipul și numărul erorilor depistate

TIP EROARE	NUMĂR
I = C+J	4
D = F+H	1
H = G1+G2	1

Formula $i=c+j$ nu a putut fi aplicată corect în cazul a 4 procese-verbale. Aceeași situație fiind atestată în cazul verificării conform formulei $j=i-c$. În acest fel, sau buletinele neutilizate și anulate au fost numărate greșit sau semnăturile din listele electorale. De altfel, constatăm că expresia "neutilizate și anulate" poate induce în eroare membrii BESV, care pot asocia cu două categorii distincte de buletine.

Formula $d=f+h$ nu a fost respectată într-un proces-verbal. În aceste cazuri nu s-a reușit a demonstra că numărul de buletine de vot extrase din urne coincide cu suma buletinelor nevalabile și a celor valabil exprimate. Pot apărea dubii privind corectitudinea numărării buletinelor valabil exprimate, respectiv a rezultatelor pe concurenți.

Formula $h=g_1+g_2$ nu a fost respectată într-un proces-verbal. Astfel, suma voturilor pentru concurenți nu coincide cu numărul total de voturi valabil exprimate în respectivele procese-verbale analizate. Apar semne de întrebare privind corectitudinea rezultatelor pe concurenți electorali.

Tabel 2. Prezentarea erorilor conform secțiilor de votare

SV/CECE	LOCALITATE/SECTOR	ERORI PER PROCES VERBAL	EROARE
01-019	Chișinău - Botanica	1	I = C+J
01-043	Chișinău - Botanica	1	I = C+J
01-055	Chișinău - Botanica	1	D = F+H
01-102	Chișinău - Buiucani	1	H = G1+G2
01-136	Chișinău - Centru	1	I = C+J
01-310	Chișinău - Condița	1	I = C+J

3. Analiza comparativă a datelor privind numărarea în paralel a voturilor efectuată de MO Promo-LEX și datele preliminare anunțate de CEC

Rezultatele preliminare, prezentate de către MO Promo-LEX, cu privire la numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral au fost calculate în baza informației transmise prin intermediul raportării SMS de către observatorii pe termen scurt (OTS) care în ziua votării au monitorizat scrutinul în fiecare din cele 306 secții votare deschise pentru turul doi al alegerilor locale noi din 3 iunie 2018, în circumscripția electorală Chișinău.

Rata de participare în turul doi al alegerilor locale noi din 3 iunie 2018 pentru funcția de primar general al municipiului Chișinău, conform datelor preliminare ale Promo-LEX a fost de 38,98% Amintim că potrivit normei legale în turul doi de scrutin, alegerile se vor declara valabile indiferent de numărul alegătorilor care au participat la alegeri.

Potrivit datelor preliminare Promo-LEX, poate fi declarat ales candidatul Andrei Năstase cu 52,57% din voturi valabil exprimate.

Tabel 3. Rezultatele preliminare din perspectiva comparativă date preliminare Promo-LEX - date preliminare CEC

	Date preliminare Promo-LEX		Date preliminare CEC		Diferența date Promo-LEX/ date CEC	
Rata de participare	248 937	38,98%	248 674	39,12%	263	0,14%
Ceban Ion (PSRM)	116 818	47,43%	116 788	47,43%	-30	0
Năstase Andrei (PPPDA)	129 432	52,57%	129 432	52,57%	0	0

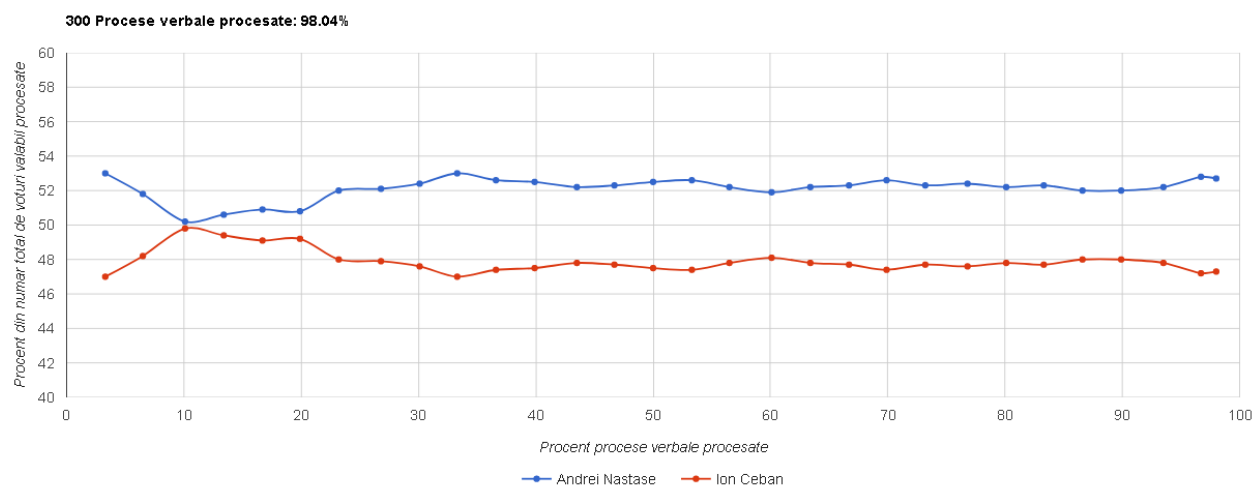
4. Prezentarea grafică a repartizării rezultatelor reieșind din numărul proceselor verbale procesate și rezultatul obținut de candidați

Potrivit informațiilor procesate de Misiunea Promo-LEX, scorul electoral obținut de candidați a fost stabilizat după procesarea informațiilor a circa 23% din procesele verbale. În continuare fiind înregistrate fluctuații ne semnificative care reflectau tendința generală și scorul obținut de candidați.

Informația grafică din Tabelul 4 descrie modul în care au evoluat rezultatele preliminare, cumulativ, odată cu procesarea informațiilor din procesele verbale (300 de procese-verbale procesate: 98.04%). Astfel, unele fluctuații se pot observa doar la început, cât numărul de voturi procesate era mic. Ulterior, după procesarea a circa 23 % (secțiile mici, care au raportat primele rezultatele), practic s-au stabilizat rezultatele procentuale, care au convers spre rezultatul final preliminar.

În reprezentarea grafică de mai jos nu au fost incluse rezultatele din 6 secții de votare, în care procesele-verbale de numărare a voturilor conțin erori în formulele de calcul.

Tabel nr.4. Evoluția rezultatelor preliminare

*Numărarea paralelă a voturilor este o metodă de verificare a rezultatelor alegerilor, care constă în prelucrarea informației calitative și cantitative a 100 % procese-verbale ale Birourilor Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV), în cadrul unui efort de monitorizare a alegerilor la nivel național sau local în ziua alegerilor (E-Day) și în perioada imediat următoare până la prelucrarea totală a informației din procesele-verbale. Asociația Promo-LEX a realizat numărarea paralelă a voturilor a tuturor proceselor electorale naționale, începând cu anul 2010.

5. Proiectarea rezultatelor alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018 pentru funcția de primar general al mun. Chișinău pe circumscripțiile uninominale constituite pentru alegerile parlamentare în baza sistemului mixt

Asociația Promo-LEX prezintă rezultatele unui exercițiu de simulare, prin care am dorit să vedem care ar fi scorurile electorale ale primilor doi concurenți, prin proiectarea pe circumscripțiile uninominale, constituite pentru alegerile parlamentare următoare, ce se vor desfășura în baza sistemului mixt de alegere a deputaților.

În acest sens, amintim că, pentru mun. Chișinău au fost constituite 11 circumscripții uninominale. De asemenea, o remarcă importantă este că alegerile parlamentare în circumscripțiile uninominale se vor desfășura, conform legislației, în baza unui singur tur de scrutin. În Tabelul de mai jos de mai jos sunt prezentate rezultatele simulării în baza rezultatelor atât în baza rezultatelor primului tur de scrutin ale alegerilor locale noi, cât și în baza celui de al doilea.

Respectiv, dacă alegerile parlamentare se vor desfășura într-un singur tur de scrutin, atunci rezultatele proiectării¹ denotă că, în 9 circumscripții din 11 în mun. Chișinău ar învinge candidatul PSRM, respectiv, iar în 2 – candidatul PPPDA. Astfel, avem situația când candidatul cu cel mai bun scor, (PSRM) care a acumulat 40,93% din voturi, reușește să acumuleze în baza scrutinului majoritar cu un singur tur peste 81.82% din mandate în cele 11 circumscripții uninominale din capitală.

¹ https://promolex.md/wp-content/uploads/2018/05/Analiza-Promo-LEX_simulare_rezultate-ale-ALN1.pdf

Tabelul nr. 5. Rezultate simulare mun. Chişinău

Alegeri locale noi 20 mai (3 iunie) 2018								
	Voturi		Procent voturi		Mandate		Procent mandate	
	turul I	turul II	turul I	turul II	turul I	turul II	turul I	turul II
Ceban Ion (PSRM)	91485	116 818	40,93%	47,43%	9	5	81,82%	45,45%
Năstase Andrei (PPPDA)	71803	129 432	32,12%	52,57%	2	6	18,18%	54,55%
Silvia Radu (candidat independent)	39461	-	17,65%		0	-	0	-

De cealaltă parte, în eventualitatea parlamentarelor cu două tururi de scrutin, *candidatul care a acumulat cele mai multe voturi la turul doi al alegerilor locale noi din mun. Chişinău (PPPDA) – 52,57%, reuşeşte să adjucece 6 circumscripţii, iar PSRM i-ar reveni 5 circumscripţii (cu 47,43% din voturi acumulate).*

Din Tabelul 5 se observă că *alegerile în două tururi de scrutin asigură o transformare mai "justă" a voturilor în mandate raportate atât la scorul obţinut în primul tur cât şi al doilea.*

LISTA DE ABREVIERI

art. – articolul

BESV – birou electoral al secției de votare

c. – comuna

CEC - Comisia Electorală Centrală

CECE - Consiliul electoral al circumscripției electorale

CECEM - Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău

MO - Misiune de observare

mun. - municipiu

nr. - număr

or. - oraș

OTL - observator pe termen lung

OTS - observator pe termen scurt

PPPDA - Partidul Politic “Platforma Demnitate și Adevăr”

PSRM - Partidul Politic Partidul Socialiștilor din Republica Moldova

RM – Republica Moldova

SV - secții de votare

UAT - unitate administrativ-teritorială

USAID - Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională